

Zajištění majetku při nároku v jiné zemi EU

Obsah zajišťuje

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters) Estonsko

1 Jaké druhy opatření existují?

Mezi opatření k zajištění nároku patří:

1. zřízení soudcovského zástavní práva k nemovitosti, plavidlu nebo letadlu žalovaného;
2. obstavení majetku žalovaného, který je v držení žalovaného nebo jiné osoby, a zapsání poznámky o zákazu zcizení do katastru nemovitostí nebo provedení záznamu o zákazu zcizení v jiném registru majetku;
3. uložení zákazu žalovanému provádět určité transakce nebo úkony, včetně vydání soudního příkazu;
4. uložení zákazu jiným osobám převést na žalovaného majetek nebo splnit vůči žalovanému jiné povinnosti, což může zahrnovat rovněž povinnost převést majetek na exekutora nebo vložit peněžní prostředky na bankovní účet určený k tomuto účelu;
5. uložení povinnosti žalovanému uložit určitou věc do úschovy u exekutora;
6. pozastavení vykonávacího řízení, povolení pokračovat ve vykonávacím řízení až po složení jistoty nebo zrušení exekučního opatření, pokud byl exekuční titul napaden žalobou nebo pokud třetí strana podala žalobu na uvolnění obstaveného majetku nebo na prohlášení o nepřípustnosti výkonu rozhodnutí z jiného důvodu;
7. uložení zákazu žalovanému opustit místo bydliště, zadržení žalovaného a uvalení vazby na žalovaného;
8. uložení povinnosti žalovanému a především pojistiteli zaplatit minimální částku, která bude pravděpodobně splatná v průběhu řízení týkajícího se škody způsobené trestným činem nebo pojistné smlouvy;
9. uložení povinnosti žalovanému, aby přestal používat nespravedlivou standardní smluvní podmínku, nebo uložení povinnosti osobě, která používání této podmínky doporučila, aby doporučení týkající se dané podmínky zrušila nebo stáhla, v řízení o ukončení uplatňování nespravedlivé standardní smluvní podmínky nebo o zrušení a stažení doporučení týkajícího se dané podmínky ze strany osoby, která používání této podmínky doporučila;
10. jiné opatření, které soud pokládá za nezbytné.

K zajištění nároku v případě porušení autorského práva nebo práv s ním souvisejících či práv průmyslového vlastnictví může soud kromě jiného zabavit zboží, existuje-li podezření, že mohlo dojít k porušení práv duševního vlastnictví, nebo uložit povinnost vydat toto zboží s cílem zabránit jeho uvedení na trh nebo distribuci. Pokud se k zajištění nároku v případě porušení autorského práva nebo práv s ním souvisejících či práv průmyslového vlastnictví pro obchodní účely požaduje obstavení bankovního účtu žalovaného nebo zabavení jiného majetku, může soud uložit povinnost vydat bankovní, finanční nebo obchodní doklady nebo umožnit jejich kontrolu.

K zajištění nároku v případě neoprávněného získání, využití nebo zpřístupnění obchodního tajemství může soud, kromě jiných opatření, zajistit zboží, existuje-li podezření, že zboží, jehož návrh, vlastnosti, funkce, výrobní proces nebo uvedení na trh mají významný prospěch z obchodního tajemství, které bylo získáno, využito nebo zpřístupněno neoprávněně, nebo uložit povinnost vydat toto zboží, aby se zabránilo jeho uvedení na trh nebo distribuci.

Ve věcech manželských, ve věcech výživného či v jiných rodinných věcech může soud v průběhu řízení upravit rovněž tyto záležitosti:

1. rodičovská práva s ohledem na společné dítě;
2. styk rodiče s dítětem;
3. předání dítěte druhému rodiči;
4. plnění zákonných vyživovacích povinností, mimo jiné uložení povinnosti odpůrci poskytovat během řízení finanční podporu nebo složit jistotu;
5. užívání věcí ze společné domácnosti a sdílení společné domácnosti manželů;
6. vydání nebo užívání věcí určených pro osobní potřebu manžela nebo dítěte;
7. ostatní záležitosti týkající se manželství nebo rodiny, jež je nutno vzhledem k okolnostem nutné upravit urychleně.

2 Za jakých podmínek lze tato opatření vydat?

2.1 Postup

O návrzích na přijetí opatření k zajištění nároku rozhodne soud nejpozději následující pracovní den po podání návrhu. Soud může o návrhu na přijetí těchto opatření rozhodnout později, chce-li předem vyslechnout žalovaného.

Žalovaný a ostatní účastníci řízení nejsou o projednání návrhu na přijetí opatření k zajištění nároku informováni. Je-li to zjevně přiměřené a především v případě, požaduje-li se v návrhu předběžná úprava sporného právního vztahu, může soud nejprve vyslechnout žalovaného.

Soud může opatření k zajištění nároku nařídit rovněž na základě návrhu před podáním žaloby. V návrhu je třeba uvést důvody, proč nebyla ihned podána žaloba. Návrh je třeba podat příslušnému soudu v souladu s ustanoveními o soudní příslušnosti. Pokud soud přijme opatření k zajištění nároku před podáním žaloby, stanoví lhůtu, v níž musí navrhovatel žalobu podat. Lhůta by neměla být delší než jeden měsíc. Není-li žaloba podána včas, soud opatření zruší.

V případě potřeby může soud opatření k zajištění nároku nařídit, nachází-li se dotýčný majetek v jeho územní působnosti, a to i tehdy, pokud žaloba byla nebo měla být podána u jiného estonského soudu, zahraničního soudu nebo rozhodčího soudu. Pokud jde o majetek zapsaný ve veřejném registru, předběžné či zajišťovací opatření může přijmout soud, který je příslušný podle místa registru, a v případě plavidla soud, který je příslušný podle místa domovského přístavu plavidla.

Soud může nařízení nebo zachování opatření k zajištění nároku podmínit složením jistoty za účelem náhrady případné škody způsobené protistraně a třetí straně.

Soud nařídí opatření k zajištění peněžní pohledávky pouze v případě složení jistoty ve výši nejméně 5 % částky pohledávky, nejméně však 32 EUR a nejvýše 32 000 EUR. Požaduje-li se jako zajišťovací opatření zadržení žalovaného nebo uložení zákazu žalovanému opustit místo bydliště, musí výše jistoty činit nejméně 3 200 EUR a nejvýše 32 000 EUR.

I v případě splnění podmínek pro požadování jistoty může soud žádost o složení jistoty zcela nebo částečně zamítnout, nebo může nařídit, aby byla uhrazena ve splátkách, pokud od navrhovatele nelze z ekonomických či jiných důvodů přiměřeně očekávat složení jistoty a pokud nesložení jistoty může mít pro navrhovatele závažné důsledky nebo pokud by požadování jistoty bylo pro navrhovatele nespravedlivé z jiného důvodu.

2.2 Hlavní podmínky

Soud může na žádost navrhovatele přijmout opatření k zajištění nároku, existuje-li důvod domnívat se, že pokud by tak neučinil, mohlo by to ztížit či znemožnit následný výkon soudního rozhodnutí. Je-li zřejmé, že k výkonu soudního rozhodnutí má dojít mimo Evropskou unii a že výkon není zaručen na základě mezinárodní dohody, předpokládá se, že nepřijetí opatření k zajištění nároku může ztížit nebo znemožnit výkon soudního rozhodnutí.

Za účelem zajištění jiného nároku než peněžní pohledávky vůči žalovanému může soud předběžně upravit sporný právní vztah a především způsob užívání určité věci, je-li to nezbytné, aby se zabránilo značné škodě či

svévolnému jednání nebo z jiného důvodu. To lze učinit bez ohledu na to, zda existuje důvod domnívat se, že by nepřijetí opatření mohlo ztížit nebo znemožnit výkon soudního rozhodnutí. Ve věcech manželských, ve věcech výživného či v jiných rodinných věcech může soud uložit opatření rovněž z vlastního podnětu.

Opatření k zajištění nároku lze přijmout rovněž v případě žaloby, která se týká budoucího nebo podmíněného nároku, nebo žaloby na určení. Podmíněný nárok není zajištěn, pokud se předpokládá, že dotyčná podmínka nebude během řízení splněna.

Soud může nařídit opatření k zajištění nároku rovněž v souvislosti se soudním řízením nebo rozhodčím řízením probíhajícím v cizině.

Opatření k zajištění nároku lze nařídit i tehdy, když chce žalobce zajistit několik nároků vůči stejnému žalovanému.

Opatření je třeba zvolit tak, aby v případě, že bude použito, zatížilo žalovaného pouze v míře považované za přiměřenou s ohledem na oprávněné zájmy žalobce a příslušné okolnosti. Při zajištění peněžní pohledávky je nutno vzít v úvahu hodnotu předmětu žaloby. Soud může přijmout současně několik předběžných opatření.

Zadržení určité osoby nebo uložení zákazu určité osobě opustit místo bydliště lze jako opatření k zajištění nároku uplatnit pouze tehdy, je-li to nezbytné k splnění soudního rozhodnutí a jestliže by jiná opatření k zajištění nároku zjevně nepostačovala, zejména v případě, existuje-li důvod pro domněnku, že by dotyčná osoba pravděpodobně odcestovala do cizího státu nebo že by svůj majetek přemístila do cizího státu. Zadržení určité osoby zajišťuje policie na základě soudního příkazu.

Zadržení určité osoby nebo uložení zákazu určité osobě opustit místo bydliště lze k zajištění majetkového nároku použít pouze v případě, pokud hodnota předmětu žaloby přesahuje 32 000 EUR.

Jestliže soud v rozhodnutí o zajištění peněžní pohledávky nebo v rozhodnutí o opatření k zajištění nároku nařídí zadržení určité osoby nebo zakáže určité osobě opustit místo bydliště, určí peněžní částku, kterou je nutno uhradit na bankovní účet určený k tomuto účelu nebo s ohledem na niž je nutno poskytnout bankovní záruku. Jakmile je dotyčná částka uhrazena nebo je poskytnuta záruka, je výkon rozhodnutí o zajišťovacím opatření ukončen. V těchto případech soud na žádost žalovaného opatření k zajištění nároku zruší a nahradí je peněžní částkou nebo bankovní zárukou.

V řízení lze požádat o nařízení předběžného opatření pouze v případech stanovených v zákoně. Jestliže je podle zákona možné ve věci návrhu nařídit předběžné opatření, lze tak učinit pouze tehdy, je-li to nezbytné k zachování nebo k dočasné úpravě současné situace nebo stavu, nestanoví-li zákon jinak. Není-li v zákoně stanoveno jinak, vztahují se na předběžná opatření ustanovení týkající se opatření zajišťujících nárok. Pokud lze řízení zahájit pouze na základě návrhu, může soud předběžné opatření nařídit a rozhodnutí o něm zrušit nebo pozměnit pouze na základě návrhu účastníka řízení, nestanoví-li zákon jinak.

3 Účel a povaha opatření?

3.1 Jaké druhy majetku mohou být předmětem takových opatření?

Podle povahy a účelu opatření může být předmětem opatření movitý i nemovitý majetek, včetně peněžních prostředků, a rovněž plavidla a letadla.

3.2 Jaké jsou účinky těchto opatření?

- **Obstavení majetku**

V případě obstavení majetku nesmí žalovaný s majetkem nakládat. Vedle obstavení jiného movitého majetku vzniká, s výjimkou plavidla zapsaného v lodním registru nebo letadla zapsaného v rejstříku civilních letadel, při obstavení zástavní právo k obstavené věci.

V případě obstavení nemovitého majetku nebo zapsaného movitého majetku či jiné věci je nutno na základě návrhu žalobce a rozhodnutí o zajišťovacím opatření zapsat ve prospěch žalobce do katastru nemovitostí či do jiného registru poznámku o zákazu zcizení. Na žádost žalobce zašle soud rozhodnutí za účelem zapsání

poznámky o zákazu do registru.

Na žádost žalobce nebo žalovaného může soud nařídít prodej obstavené věci a výtěžek z prodeje vložit na bankovní účet určený k tomuto účelu, pokud se hodnota dané věci může významně snížit nebo pokud by její úschova znamenala nepřiměřené náklady.

Obstavení majetku zajišťuje exekutor. Na žádost osoby, která podala návrh na opatření k zajištění nároku, převezme exekutor obstavenou věc pod svou kontrolu. V těchto případech exekutor zakáže používat danou věc, a to zcela nebo částečně, a může s ohledem na danou věc vydat příkazy, včetně zajištění její úschovy.

- Soudcovské zástavní právo

Nestanoví-li zákon jinak, soudcovské zástavní právo zatěžující nemovitost, plavidlo zapsané v lodním registru nebo letadlo zapsané v rejstříku civilních letadel přiznává osobě, která o něj požádala, stejná práva ve vztahu k ostatním právům, jimiž je daná věc zatížena, jako jsou práva, která přiznává zástavnímu věřiteli zástavní právo nebo námořní zástavní právo, nebo práva, která přiznává zástavnímu věřiteli zapsané zástavní právo.

Výši zástavy je částka zajištěného nároku, která je zapsána v katastru nemovitosti, lodním registru nebo rejstříku civilních letadel. Je-li hlavní jistina nižší než 640 EUR, nebude soudní zástavní právo zřízeno, jestliže lze použít jiná zajišťovací opatření, která žalovanému způsobí menší újmu.

Na návrh žalobce je soudcovské zástavní právo zaneseno ve prospěch žalobce do katastru nemovitostí, lodního registru nebo rejstříku civilních letadel. Na žádost žalobce předá soud rozhodnutí o zřízení soudcovského zástavního práva pro účely jeho zanesení do registru. Zástavní právo je zřízeno, jakmile je zapsáno v registru.

Při zřízení soudcovského zástavního práva na plavidlo nebo letadlo převezme exekutor plavidlo nebo letadlo pod svou kontrolu, a to na žádost osoby, která o zajišťovací opatření požádala. V těchto případech exekutor zakáže používat plavidlo, a to zcela nebo částečně, případně ohledně plavidla vydat jiné příkazy.

- Zákaz opustit místo bydliště

Zákaz opustit místo bydliště ukládá dotyčné osobě povinnost neopouštět bez svolení soudu místo bydliště na dobu delší než 24 hodin. Soud při ukládání zákazu opustit místo bydliště předvolá žalovaného, je-li žalovaným fyzická osoba, nebo člena statutárního orgánu, je-li žalovaným právnický subjekt, a vyžádá si jejich podpis.

3.3 Jaká je platnost těchto opatření?

Jestliže soud v rozhodnutí o zajištění peněžní pohledávky nebo v rozhodnutí o opatření k zajištění nároku nařídí zadržení určité osoby nebo zakáže určité osobě opustit místo bydliště, určí peněžní částku, kterou je nutno uhradit na bankovní účet určený k tomuto účelu nebo s ohledem na niž je nutno poskytnout bankovní záruku. Jakmile je dotyčná částka uhrazena nebo je poskytnuta záruka, je výkon rozhodnutí o zajišťovacím opatření ukončen.

Na žádost jedné ze stran může soud rozhodnutím nahradit jedno zajišťovací opatření jiným.

Je-li soudcovské zástavní právo zřízeno na několik nemovitostí, plavidel nebo letadel, uvede soud v rozhodnutí o zajišťovacím opatření příslušnou peněžní částku pro každou věc, na niž se soudcovské zástavní právo vztahuje, a tuto částku je třeba uhradit na bankovní účet určený k tomuto účelu, nebo v její výši poskytnout bankovní záruku. Jakmile je dotyčná částka uhrazena nebo je poskytnuta záruka, je zajišťovací opatření zrušeno. Je-li zajišťovací opatření zrušeno nebo nahrazeno jiným opatřením, stává se vlastník nemovitosti, plavidla nebo letadla oprávněným ze zástavního práva. Na jeho žádost je záznam o soudcovském zástavním právu z katastru nemovitostí, lodního registru nebo rejstříku civilních letadel na základě rozhodnutí o zrušení zajišťovacího opatření vymazána.

Změní-li se okolnosti, zejména pokud pomine důvod pro zajišťovací opatření nebo je-li nabídnuta jistota či nastane-li jiný důvod stanovený zákonem, může soud zajišťovací opatření na žádost kterékoli strany zrušit. Nepeněžní zajišťovací opatření může být zrušeno nebo pozměněno peněžní platbou pouze se souhlasem žalobce nebo z oprávněného důvodu.

Soud zajišťovací opatření zruší v rozsudku, pokud není žalobě vyhověno, nebo usnesením, není-li žaloba

přípustná nebo je-li řízení v dané věci zastaveno. Soud zajišťovací opatření zruší i tehdy, pokud rozhodnutí o zajišťovacím opatření vydal již jiný soud, nestanoví-li zákon jinak.

Ve věcech manželských, ve věci výživného nebo v jiných rodinných věcech může soud rozhodnutí o zajišťovacích opatřeních pozměnit nebo zrušit z vlastního podnětu.

4 Je možné podat proti těmto opatřením opravný prostředek?

Proti rozhodnutí okresního nebo oblastního soudu o opatřeních na zajištění nároku, o nahrazení jednoho zajišťovacího opatření jiným nebo o jeho zrušení může kterýkoliv účastník řízení podat opravný prostředek. Rozhodnutí oblastního soudu o opravném prostředku podaném proti rozhodnutí okresního soudu lze napadnout u Nejvyššího soudu (*Riigikohus*) pouze tehdy, pokud zajišťovaný nárok přesahuje 100 000 EUR nebo pokud byla jako zajišťovací opatření zadržena určitá osoba nebo určité osobě byl uložen zákaz opustit místo bydliště.

Proti rozhodnutí o prozatímní právní ochraně lze podat opravný prostředek. Rozhodnutí oblastního soudu o těchto opravných prostředcích nelze napadnout u Nejvyššího soudu, není-li zákonem stanoveno jinak.

■ Poslední aktualizace: 22/02/2024

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.